

© copyright, ЕДУКА МАК ДОО Скопје, 2018
Срето е забрането целосно или делумно: репродуцирање на оваа книга, како
и целосно или делумно: скенирање, снимање, пренос во електронска форма и
пренос како било електронско или механичко средство со фотографирање,
снимање или други методи, без писмена дозвола на носителите на правата.

ЕЛИ МАКАЗЛИЕВА

ГАТАНКИ

ПОГОДУВАЛКИ - ПИШУВАЛКИ

Издавач:
ЕДУКА МАК ДОО - СКОПЈЕ
www.eduka.mk | www.kulturna.mk
e-mail: info@edukamk.mk

За издавачот: Светлана Маказлиева

СТАНИН ПОГОДУВАЛИ - ПИШУВАЛИ
Прво издание, Мај 2018

Уредник: Марија Маказлиева

Рецензија:
проф. д-р. Кристина Цопановска
проф. д-р. Анастас Делчев

Илустрации: Игор Јоџовски

Лектура: Лијана Пандева

Графика и компјутерна обработка:
ART DESIGN Скопје

Печат: Access Design - Скопје

Тираж: 500 примероци

Издано со поддршка од
М.М. МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје
821.163.3-93-98(084.11)
087.5:793.7(084.11)
МАКАЗЛИЕВА, Ели
Гатанки : погодувалици-пишувалици / Ели Маказлиева ; [илустрации Игор
Јоџовски]. - Скопје : Едука Мак, 2018. - 88 стр. : илустр. ; 25 см
ISBN 978-608-4737-60-5
COBISS.MK-ID 106698506

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА РАКОПИСОТ „ГАТАНКИ - ПОГОДУВАЛКИ – ПИШУВАЛКИ“

од Ели Маказлиева

Кога ќе се спомне името на Ели Маказлиева, неизоставно ни се наметнува сликата на едно ведро, оптимистичко, со сонце облеано детство. Смеата е придружен елемент во нејзиното творештво, како долгогодишен и неуморен работник во публицистиката за деца од предучилишна и рана училишна возраст. Но, тоа е само еден сегмент од творечките заложби на Ели Маказлиева. Ако се осврнеме на нејзиното творештво како самопрегорен автор за деца, ќе останеме вчудоневидени од неколку работи.

Најпрво, пријатно изненадува квантумот на објавени дела за деца, кој е освежувачки и особено значаен за афирмација на творештвото за најмладите, во услови кога литературата за деца долго се сметаше за маргинален дел од општата книжевност (за возрасни).

Потоа, кога внимателно ќе се загледаме, поточно кога ќе ги читаме нејзините дела, станува јасно дека се работи за творештво кое е вистински редок дијамант во македонската книжевност за деца. Овој факт е особено евидентен ако се прошетаме меѓу полиците на библиотеките, каде сликовниците, особено оние од македонски автори, се вистинска реткост.

Најновата книга на Ели Маказлиева „Гатанки - погодувалки, пишувалки“ зафаќа еден сегмент кој потекнува од нашиот фолклор – гатанките. Гатанките отсекогаш биле одраз на народната мудрост, посебен јазик кој го крие вистинското значење на предметите, појавите, поимите, за да го открие на интересен, шеговит начин. Талентот на секој писател за деца се крие во неговата способност успешно да кореспондира со сензибилитетот на денешните деца, да им го доближи и далечното, мистериозното, да ја слушне потребата на детето за истражување и откривање на непознатото. Детскиот дух е неуморен и постојано трага по некоја необичност како одбрана од монотонијата на секојдневието.

Токму затоа, верна на себе, верна на своето длабоко познавање на сензибилитетот на современото дете, Ели Маказлиева, го доближува овој краток древен фолклорен жанр на најмладите, на свој, особен, невообичаен, современ, а пред сè – интерактивен начин. Интерактивноста најмногу се огледа во фактот што детето е активен чинител и учесник во одгатнувањето на поимите од зададените гатанки. Преку сугестијата: **одгатни-напиши - провери**, Маказлиева го вклучува и детето во играта, која освен што дава знаење, истовремено отвора можности и за ликовно изразување на детето.

Во оваа необична книга, свое место ќе најдат најверните пријатели на детето – животните. За детето не постојат граници меѓу домашните и дивите животни. Детето искрено верува дека го разбира нивниот говор. Оттука, без сомнение детето ќе биде

заинтригирано од особините на животните кои ќе ги открие, особини познати а сепак нови. И, сето тоа е предадено на забавен и игрив начин, па така, дури и страшната мечка кога ќе се разбуди од зимскиот сон не предизвикува страв и трепет, туку „со шумата си другарува“.

И растителниот свет нашол свое заслужено место во книгата за деца на Маказлиева, па така, овде авторот на детето му нуди една интересна истражувачка експедиција во откривање на овошјето и зеленчукот, но истите во книгата се подредени според сезоната на појавување, па оттука авторот суптилно ја навестува мислата за здрава исхрана преку конзумирање на сезонското овошје и зеленчук.

Како што се спомна и претходно, авторот цело време се движи на релација која му е блиска на детето, а тоа го остварува и кога детето треба да открие поими од секојдневниот живот, смената на годишните времиња, предметите за секојдневна употреба, деловите од човековото тело, особено кога сето тоа е предадено со речник кој му е близок на современото дете, како во случајот со гатанката за компирот, за кој авторот истакнува дека „се јаде како помфрит или се пече цел“.

За крај, како особено сугестивна ја посочуваме гатанката во која на умешен, прикриен, а толку влијателен и импресивен начин, децата имаат за задача да го откријат поимот "мост", кој: „поврзува два брега“, како начин за сеопшто поврзување на луѓето и нивно меѓусебно почитување и толеранција.

Врз основа на гореизнесеното, најодговорно можеме да потврдиме дека книгата на Ели Маказлиева „Гатанки- погодувалки-пишувалки“, слободно може да застане во редот на дела од книжевноста за деца кои остваруваат комуникација со детето на повеќе нивоа, како дело кое ги поучува децата, кое ја поттикнува неговата фантазија, а пред сè, како дело кое ја поттикнува неговата љубопитност во запознавање на светот, кој понекогаш знае да биде и застрашувачки. Благодарение на оваа книга на Ели Маказлиева, тоа осознавање на светот е направено со ведар, шеговит, оптимистички поглед, што ќе придонесе во формирање на здрави и позитивни поколенија.

Штип, 06.11.2017

Проф.д-р Јованка Денкова